

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
(Π.ΟΜ.ΕΝ.Σ.)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΩΝ

Νόμιμα αναγνωρισμένη επαγγελματική Ομοσπονδία με την υπ' αριθμ.16/2017 διαταγή του Ειρηνοδικείου Χαλανδρίου, καταχωρημένη στα βιβλία Ομοσπονδιών του Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό μητρώου 844 και αριθμό βιβλίου συνδικαλιστικών οργανώσεων 6390.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.pomens.gr - Facebook ΠΟΜΕΝΣ

Email: isotita@pomens.gr

Τηλ.: 2106598117

Τηλ. Γραμ.: 6983513068

Αριθμ. Πρωτ.07/2025

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2025

**Προτάσεις για το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με
τίτλο**

«Αντιμετώπιση νέων μορφών βίας κατά των γυναικών –Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 – Πρόσθετες ρυθμίσεις στον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας – Αναδιοργάνωση των ιατροδικαστικών υπηρεσιών –Ενίσχυση της λειτουργίας της Eurojust- Μέτρα για την προστασία των ανηλίκων και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας – Δικονομικές διατάξεις αρμοδιότητας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και άλλες ρυθμίσεις».

1. Το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης εισάγει μεν κάποια θετικά μέτρα, όπως την επιτάχυνση της δικαστικής διαδικασίας, την αυστηριοποίηση των ποινών και την ενίσχυση της προστασίας των θυμάτων, την αναγνώριση της κακοποίησης για το παιδί-θεατή βίας, την ποινική δίωξη για την επίμονη παρακολούθηση, τις απειλές μέσω διαδικτύου και την υποκίνηση σε βία. Δεν πρόκειται όμως για ολιστική αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, ενσωματώνει μεν στο εσωτερικό δίκαιο κάποια άρθρα της Οδηγίας 2024/1385, αλλά όχι το σύνολο της Οδηγίας, αποσιωπά την Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, αγνοεί **δε παντελώς τις 71 συστάσεις της Έκθεσης της GREVIO για τη χώρα μας με τις μισές να είναι επείγουσες και τις 18 κατεπείγουσες.**

2. Η Γραμματεία Ισότητας Φύλων της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών – ΠΟΜΕΝΣ, προτείνει την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και των Συστάσεων που περιλαμβάνει η «Έκθεση αξιολόγησης της GREVIO για τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που θέτουν σε εφαρμογή τις διατάξεις της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) και στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

3. Επί των άρθρων του Σχεδίου Νόμου προτείνουμε:

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΝΕΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΟΔΗΓΙΑΣ
2024/1385 - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

Άρθρο 337
Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας

Θεωρούμε ότι είναι στην σωστή κατεύθυνση το συγκεκριμένο άρθρο, προτείνουμε όμως να υπάρχει η πρόβλεψη ότι σε περίπτωση που η πράξη διαπράττεται εντός στρατιωτικής μονάδας να συνεργάζεται η αστυνομία με τις στρατιωτικές αρχές, ώστε η κατάσχεση τυχόν οπτικοακουστικού υλικού να πραγματοποιείται από τις αστυνομικές αρχές. Στην περίπτωση δε που δράστης και θύτης είναι στρατιωτικοί και εργάζονται στον ίδιο χώρο εργασίας, να απομακρύνεται ο δράστης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ,
ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 10
Διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας
(άρθρο 14 της Οδηγίας 2024/1385)

Αναφορικά με την διαδικασία βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βία διαπιστώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας η αστυνομία δεν μπορεί να εισέρθει εντός στρατιωτικής μονάδας που διαμένουν μόνιμα γυναίκες και άντρες στρατιωτικοί. Ως εκ τούτου προτείνουμε να υπάρχει πρόβλεψη διαδικασίας εισόδου αστυνομικών οργάνων σε συνεργασία με τις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές, σε χώρους στρατιωτικών οικημάτων σε περίπτωση καταγγελίας.

Επιπρόσθετα, προτείνουμε την προσθήκη και διοικητικών κυρώσεων αν η τέλεση πράξης βίας διενεργείται από στέλεχος των Ενόπλων Δυνάμεων, σωρευτικά με τις αστικές συνέπειες του άρθρου 93.

Άρθρο 11
Κοινωνική συμπαράσταση- υποχρεώσεις επαγγελματιών, ατομική αξιολόγηση
θυμάτων και διαχείριση της δευτερογενούς θυματοποίησης
(άρθρα 14, 16, 17, 18, 25, 26, 27 και 30 της Οδηγίας 2024/1385)

Επισημαίνουμε πως η χώρα μας δεν διαθέτει καμία ειδική υποστήριξη για θύματα σεξουαλικής βίας και τα αναφερόμενα άρθρα (21, 23 και 23Α του ν. 3500/2006) αφορούν μόνο τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Αναφέρονται, πράγματι, στις υποχρεώσεις αρχών και επαγγελματιών αλλά, στην πράξη, οι συγκεκριμένες διατάξεις είτε δεν έχουν πρακτικό αντίκρισμα, είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε εφαρμογή.

Άρθρο 16

Απόρριψη συμφωνίας διαμεσολάβησης με αιτιολογημένη διάταξη του εισαγγελέα - Κριτήρια απόρριψης και δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του εισαγγελέα εφετών – Τροποποίηση παρ. 5, 6, 7 και προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 12 του ν. 3500/2006

Γενικότερα, ως προς το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης, επισημαίνουμε τις σοβαρές αδυναμίες της όλης ρύθμισης, σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας γιατί στην ουσία καταργεί το προστατευτικό περιβάλλον το οποίο πρέπει να απολαμβάνουν τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά τη συναίνεση του θύματος σχετικά με την υπαγωγή στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης, έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι τα δύο εμπλεκόμενα μέρη δεν είναι πάντοτε «ισότιμα» : αντίθετα, στην ενδοοικογενειακή βία παρατηρείται έντονη ανισορροπία ισχύος μεταξύ δράστη-θύματος. Αυτό μπορεί όχι μόνο να οδηγήσει το θύμα να αποδεχτεί την έναρξη ποινικής διαμεσολάβησης (από φόβο για τυχόν αντίποινα ή για την υλοποίηση απειλών και εκβιασμών που σχετίζονται με την ευημερία και την επιμέλεια κοινών τέκνων) αλλά και να το εκθέσει σε ακόμα μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν στον οποίο ήδη βρίσκεται –ιδιαίτερα όταν δεν υπάρχει καμία εποπτεία της τήρησης των όρων ποινικής διαμεσολάβησης και καμία κύρωση για τις παραβιάσεις τους.

Άρθρο 18

Έκδοση διάταξης επιβολής περιοριστικών όρων - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 18 του ν. 3500/2006 (άρθρο 19 της Οδηγίας 2024/1385)

Η ηλεκτρονική παρακολούθηση (βραχιολάκι) , όπως προτείνεται στο άρθρο 18 του ν/σ, είναι εξαιρετικά περιορισμένης αποτελεσματικότητας, καθώς η Αστυνομία θα ειδοποιείται μόνο όταν ο δράστης παραβιάζει συγκεκριμένους όρους, π.χ μη προσέγγιση της κατοικίας του θύματος, ή του χώρου εργασίας της κλπ, αλλά όχι γενικότερα μη προσέγγισης του θύματος σε απόσταση μικρότερη από αυτή που έχει ορίσει ο δικαστής. Δεδομένου, όμως ότι το θύμα δύναται να μετακινείται οπουδήποτε στην επικράτεια, θα πρέπει να επιλεγεί μία κινητή ηλεκτρονική συσκευή που θα φορέσουν ο θύτης και το θύμα, και θα μπορεί να ενημερώνει ότι ο εναγόμενος βρίσκεται σε μια ορισμένη απόσταση από την ενάγουσα, μικρότερη από αυτή που καθορίζεται από την εντολή (όπως αυτές που χρησιμοποιούνται σε Γαλλία, Ιταλία και άλλες χώρες). Το μέτρο θα πρέπει να επιβάλλεται και στις περιπτώσεις που ο δράστης έχει καταδικαστεί αλλά είναι ελεύθερος με αναστολή.

Στην παράγραφο 4 που προστίθεται αναφέρεται:

«Το θύμα ενημερώνεται αμελλητί για την παραβίαση του περιοριστικού όρου της προσέγγισης του θύματος από την αρμόδια αστυνομική αρχή, εφόσον έχει περιέλθει σε γνώση της.». Εικάζουμε πως «η παραβίαση του περιοριστικού όρου της προσέγγισης του θύματος αναφέρεται στην περίπτωση ηλεκτρονικής επιτήρησης του δράστη, καθώς σε άλλη περίπτωση, το ίδιο το θύμα θα έχει ενημερώσει τις Αρχές για την προσέγγισή της/του από τον δράστη. Θα ήταν χρήσιμο εδώ να προστεθεί και η παραβίαση άλλων περιοριστικών όρων που θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στην ασφάλειά τους (οδηγία, αρ. 19, παρ. 6) όπως, για παράδειγμα η μη εμφάνιση στο Α.Τ., απόδραση ή αποφυλάκιση ή αφαίρεση βραχιολιού επιτήρησης.

Επιπρόσθετα, σχετικά με τη διεύρυνση των περιοριστικών όρων , θα μπορούσαμε να προσθέσουμε την απομάκρυνση του θύτη από το χώρο εργασίας σε περίπτωση που θύμα και δράστης είναι στρατιωτικοί και υπηρετούν στην ίδια μονάδα ή επιστασία.

Άρθρο 20

Ένταξη των φαρμακοποιών και των φυσιοθεραπευτών στους επαγγελματίες που έχουν υποχρέωση αναφοράς εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας - Τύπος και διαδικασία αναφοράς - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 3500/2006

Συμφωνούμε με τις προτεινόμενες αλλαγές στο άρθρο 23 Ν.3500/2006, ήτοι με την συμπερίληψη των φαρμακοποιών και των φυσιοθεραπευτών στους επαγγελματίες κλάδους που υποχρεούνται να αναφέρουν στις αρχές περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας με θύμα ενήλικο, που υπέπεσε στην αντίληψη τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Θα πρέπει να αναφέρονται ρητά στο νόμο ανάμεσα στους επαγγελματίες το νοσηλευτικό προσωπικό των επειγόντων περιστατικών που κάνει την ανίχνευση και διαχείριση του περιστατικού βίας, καθώς επίσης και οι γυναικολόγοι και οι οδοντίατροι, αφού δε υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους από την λίστα, προς αποφυγή παρανοήσεων και ερμηνευτικών προβληματισμών.

4. Με ανησυχία διαπιστώνουμε ότι μια σειρά πολύ σημαντικά άρθρα της Οδηγίας δεν έχουν συμπεριληφθεί στο σχέδιο νόμου, όπως για παράδειγμα :

- το άρθρο 20 για την προστασία της ιδιωτικής ζωής του θύματος,
- τα άρθρα 25-26 που αφορούν την ανάγκη για ειδική υποστήριξη των θυμάτων σεξουαλικής βίας
- το άρθρο 28 για την ειδική υποστήριξη για τα θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία
- το άρθρο 35 που αφορά ειδικά μέτρα για την πρόληψη του βιασμού και την προώθηση του κεντρικού ρόλου της συναίνεσης στις σεξουαλικές σχέσεις και
- το άρθρο 36 για την κατάρτιση και ενημέρωση των επαγγελματιών

Παρότι, γνωρίζουμε ότι κατά την ενσωμάτωση μιας Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, δεν έχει προτεραιότητα η κατά λέξη μεταφορά όλων των διατάξεων της Οδηγίας, αλλά η εξασφάλιση ότι η εθνική νομοθεσία θα ανταποκρίνεται στην ουσιαστική κάλυψη των προδιαγεγραμμένων στόχων και του σκοπούμενου αποτελέσματος που θέτει, θεωρούμε ότι είναι προβληματική η επιλεκτική ενσωμάτωση συγκεκριμένων διατάξεων της Οδηγίας και μάλιστα χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.

5. Επίσης δε θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε ότι στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου παραλείπεται για άλλη μια φορά η ποινική τυποποίηση της γυναικοκτονίας, ενώ στην Οδηγία η γυναικοκτονία αναφέρεται στα εγκλήματα που εμπίπτουν στον ορισμό της βίας κατά των γυναικών (προοίμιο, σημείο 9) και υπάρχει ειδική μνεία για την ανάγκη στοχευμένης προστασίας και υποστήριξης των παιδιών όταν δολοφονείται ο/η γονέας ως αποτέλεσμα της έμφυλης βίας (προοίμιο, σημείο 69). Καλούμε λοιπόν την Πολιτεία να αναγνωρίσει τη γυναικοκτονία, την πιο ακραία μορφή έμφυλης βίας, ως αυτοτελές ποινικό αδίκημα, διακριτό από την ανθρωποκτονία, όπως έγινε στην Κύπρο και όπως αναφέρεται στην οδηγία.

6. Συμφώνα με τις συστάσεις της GREVIO και την ευρωπαϊκή οδηγία προτείνουμε να διασφαλιστεί:

- σε όλα τα ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης να δημιουργηθούν ειδικά και ολοκληρωμένα πρωτόκολλα για τον εντοπισμό, τη θεραπεία και την περαιτέρω παραπομπή θυμάτων βίας.

- να παρέχεται επαρκή κατάρτιση στους επαγγελματίες του τομέα υγείας στις κοινωνικές υπηρεσίες που είναι πιθανόν να έρθουν σε επαφή με θύματα, ώστε να μπορούν να εντοπίζουν περιστατικά βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας και να κατευθύνουν τα θύματα σε υπηρεσίες εξειδικευμένης υποστήριξης.
- να παρέχεται τόσο γενική όσο και εξειδικευμένη κατάρτιση στους δικαστές και τους εισαγγελείς που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες και έρευνες. Η κατάρτιση αυτή βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, επικεντρώνεται στα θύματα και λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του κοινωνικού φύλου και να είναι ευαισθητοποιημένη απέναντι στα παιδιά.

Ως εκ τούτου προτείνουμε για τις Ένοπλες Δυνάμεις :

α. Την δημιουργία πρωτοκόλλων σε όλα τα στρατιωτικά νοσοκομεία - ιατρεία, ΚΙΧΝΕ και την κατάρτιση των επαγγελματιών του τομέα υγείας (ιατρονοσηλευτικού προσωπικού, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, στην εφαρμογή τους). Κρίνουμε απαραίτητη και σημαντική την διεπαγγελματική συνεργασία όλων των επαγγελματιών και εξειδικευμένων δομών στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων, που θα μπορεί να απευθύνεται το θύμα από την πρώτη στιγμή, ώστε να βρει ψυχολογική και νομική υποστήριξη, καθώς επίσης και την διασύνδεση τους με εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου

β. Να διασφαλιστεί ότι η γενική και ειδική κατάρτιση των δικαστικών αρχών να παρέχεται σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες των Ενόπλων Δυνάμεων (Στρατιωτικούς δικαστές, Εισαγγελείς, Στρατολόγους, Νομικούς, Στρατονομία, Ναυτονομία, Αερονομία) είναι σύμφωνη με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

γ. Να διασφαλιστεί ότι η παρεχόμενη κατάρτιση καλύπτει θέματα όπως τα στερεότυπα που βασίζονται στο φύλο, η διαφορά μεταξύ σύγκρουσης και βίας, ο εντοπισμός των θυμάτων, τα δικαιώματα και οι ανάγκες των θυμάτων, η πρόληψη της δευτερογενούς θυματοποίησης, ο αντίκτυπος της βίας στα παιδιά που εκτίθενται σε αυτήν και η βία κατά των γυναικών που είναι εκτεθειμένες σε διασταυρούμενες διακρίσεις.

7.Τέλος, προτείνουμε να υπάρχει διατομεακή συνεργασία όλων των επαγγελματιών που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με τα θύματα και εξειδικευμένων δομών των Υπουργείων με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας , ώστε να επιτρέπεται ο ολοκληρωμένος και κατάλληλος χειρισμός των παραπομπών σε περιπτώσεις βίας.

Μετά τιμής

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας Ισότητας Φύλων

Δημήτριος Ρώτας
Ασχος(ΥΔΚ)

Αικατερίνη Κιουρτσίδου
Εσμίας(ΟΝΣ)